

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה לפוליטיקה וממשל תשע"ט

מחקרים, סקרי דעת קהל ומה שביניהם

ד"ר גל אריאלי

galariel@bgu.ac.il

קורס שנתי 4 נק"ז

יום ג' 8-10 (במהלך סמסטר א' בלבד, במהלך חופשת סמסטר יתקיימו ימי לימוד מרוכזים)

הקורס נועד להקנות ידע ראשוני וכלים בסיסיים במחקרים מבוססי נתונים ובייחוד מחקרי דעת קהל. הקורס ישלב הרצאות עיוניות להרחבת התשתית המתודולוגית של הסטודנטים, התנסות מעשית אינטנסיבית בביצוע מחקר ולמידה של מתודות לניתוח סטטיסטי תוך שימוש בתוכנת ה-SPSS. הלימוד בקורס יתבסס על ביצוע משותף של סקר עמדות לאור שאלות מחקר אשר יעלו המשתתפים (דוגמאות לשאלות מחקר אשר נבחנו בקורס: האם אנשים המשתמשים בגראס מרוצים יותר מהחיים החברתיים שלהם? ; האם קיים קשר בין אופי השירות הצבאי לרצון לרדת מהארץ? ; האם המוצא העדתי ו/או הזהות העדתית מעידים על הפוטנציאל לסירוב פקודה מצפוני?). בחלק הראשון אנחנו נתנסה בבחירת שאלת מחקר לסקר דעת הקהל, הבנת מערך המחקר, ניסוח השאלות בשאלון המחקר, תהליך הדגימה ובקרת איכות של הסקר. המחצית השנייה של הקורס תוקדש לניתוח מרוכז של הנתונים לאור שאלות המחקר. בנוסף, אנחנו ננתח מחקרי דעת קהל מישראל ומהעולם. הקורס יהיה בנוי על שיעורים בכיתת הלימוד ועל מפגשים מרוכזים במעבדת המחשבים אשר יתרחשו במהלך חופשת הסמסטר. בסמסטר השני לא יתקיימו שיעורים סדירים והוא יוקדש לכתיבת הדו"ח המסכם בהנחיה אישית. הקורס לא דורש ידע סטטיסטי/מתמטי מוקדם ואף לא אוריינטציה לנושא. כמו כן, לא נדרשת היכרות מוקדמת עם תוכנת SPSS או Excel. ההשתתפות בסדנה תאפשר למשתתפים:

- לפתח את היכולת לבצע מחקרים מבוססי נתונים בעתיד
- לחוות התנסות מעמיקה בתהליך מחקרי
- הבנת הפוטנציאל (והמגבלות) של מחקרים מבוססי נתונים ובפרט מחקרי דעת קהל
- היכרות עם חשיבה סטטיסטית
- להפוך לצרכנים ביקורתיים של מחקרי דעת קהל
- לפתח את שאלות מחקר אשר ייבחנו בקורס לעבודות סמינר ואף לכדי תזות מ.א. ניתן להבנות את איסוף הנתונים בקורס לצורך פיתוח נושא לעבודת מחקר מתקדמת.

קהל היעד: הקורס הינו קורס לתלמידי מחקר (תואר שני ושלישי) אך הוא פתוח לתלמידי שנה ג' מצטיינים על בסיס ראיון מוקדם עם המרצה.

דרישות והערכה :

- א. נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים. הקורס הינו קורס אינטנסיבי המבוסס על למידה ותרגול ממפגש למפגש. כמו כן, הקורס מבוסס על עבודה משותפת ולכן קיימת חשיבות רבה לנוכחות והשתתפות פעילה במפגשים. לא ניתן להיעדר מהשיעורים מעבר לנהלי האוניברסיטה. לתרומה פעילה ומשמעותית לשיעורים יינתן ציון של 5%. לא קיימת אפשרות לחפיפה עם קורסים אחרים.
- ב. ביצוע מטלות לאורך הקורס. במהלך הקורס יינתנו תרגילים ומטלות שונות להגשה וכן יידרש ביצוע של איסוף הנתונים. למטלות יינתן משקל של 40% מהציון הסופי. קיימת חשיבות רבה לביצוע מטלות אלו על פי מסגרת הזמן שתיתן לצורך ההצלחה של התהליך המחקרי המשותף.
- ג. דו"ח מסכם. הגשת דו"ח מסכם המהווה 55% מהציון הסופי.

הערה חשובה

מפגשים שבועיים יתקיימו בעיקר בסמסטר הראשון. במקום מפגשים שבועיים בסמסטר ב' יתקיימו מספר ימים מרוכזים (בימי ג') במעבדת המחשבים לצורך ניתוח הנתונים במהלך חופשת הסמסטר. לכן, יש לשריין את ימי ג' במהלך חופשת הסמסטר (החל מהשבוע השני של חופשת הסמסטר) לקיום מפגשים מרוכזים. מטלת הסיכום של הקורס תיכתב במהלך הסמסטר השני על בסיס הנחיה אישית.

ספרות עזר לקורס

ספר לימוד בסיס בנושא סקרי דעת קהל :

Groves, R. M., Fowler, F. J., Couper, M. P., Lepkowski, J. M. Singer, E., and Tourangeau, R. (2004). *Survey methodology*. Hoboken, NJ: Wiley.

חומר עזר מומלץ לניתוח נתונים :

Field, A. (2012). *Discovering statistics using SPSS*. London: Sage Publication.

Pollock, P. H. (2009). *An SPSS Companion to Political Analysis*, CQ Press, Washington DC. Third Edition.

Interactive statistical page

<http://statpages.org/>

בניית מדדים ותיקופם :

Bradburn, N. M., Sudman, S., and Wansink, B. (2004). *Asking questions: The definitive guide to questionnaire design*. San Francisco: Jossey-Bass.

Fowler, F. J. (1995). *Improving survey questions: Design and evaluation*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Collins, D. (2003). Pretesting survey instruments: An overview of cognitive methods. *Quality of Life Research*, 12, 229-238.

סקרי רשת :

Couper, Mick P. (2008). *Designing Effective Web Surveys*. Cambridge: Cambridge University Press.

Dillman, Don A., Jolene D. Smyth, and Leah M. Christian. (2009). *Internet, Mail, and Mixed-Mode Surveys: The Tailored Design Method, Third Edition*. New York: John Wiley & Sons.